

VOGUE

ADRIA

SEP
2026

N° 026

IVY
STEWART
ON HER
WAY UP

SUPERNOVA

DIZAJN IZVAN KATEGORIJA

Tina Kovačiček posjetila je, kako kaže, studio koji ne želi biti samo studio te razgovarala s Dragom Obradović i Aurelom K. Basedowom o znatiželji i igri kao osnovnim preduvjetima dobrog dizajna

Foto: Stefan Giftthaler

Njihov studio više nije moguće promatrati samo kao mjesto na kojem nastaju kolekcije. Slike, prototipi, knjige, glazba i materijali dio su svakodnevice u kojoj su se granice između privatnog života i kreativnog rada odavno izgubile

kreativni svijet. Ovaj prostor više nalikuje domu negoli radnom ambijentu, a njihove ideje kreću se između umjetnosti, dizajna i obrta, dok su granice među privatnim i poslovnim odavno nestale. Nakon više od 30 godina zajedničkog rada, njihov kreativni proces i dalje počinje jednostavnom – znatiželjom. Nju prate Dragine tekstilne i umjetničke reference te Aurelovo iskustvo u slikarstvu, glazbi i restauraciji, dok Como već desetljećima njihovom radu pruža scenografiju.

Najbolji način za upoznavanje njihovog rada na „izvoru“ za mene je bio zavirivanje u studio. Draga i Aurel kroz smijeh priznaju kako im je simpatično kad ljudi njihov prostor nazivaju studijem. „On je zapravo puno bliži domu u kojem su glavnu riječ polako preuzeli slike, namještaj, smola, staklo, knjige, glazba i nedovršene ideje“, kažu. Priznaju da su jednom čak pokušali uvesti reda, no to nije potrajalo. Danas je ovdje sve točno tamo gdje je ostalo nakon posljednjeg razgovora, eksperimenta ili opsesije. Slika je naslonjena na prototip, uzorci stakla dijele stol sa starim knjigama, a materijali strpljivo čekaju svoj sljedeći život. Ništa nije namješteno za posjetitelje i ništa ne odaje dojam da bi trebalo biti drukčije. „Davno smo prestali odvajati život od posla. Nakon više od tri desetljeća zajedno, iskreno, više ne znamo gdje jedno završava, a drugo počinje.“ Zato studio nije samo radni ambijent, nego organski produžetak njihova dizajna. On ne služi kao kulisa za rad – on je jedan od njegovih glavnih likova.

I bila sam u pravu – ovdje se doista vode kreativne igre. No, zašto baš u Comu, a ne u Milanu, svjetskom epicentru dizajna prema kojem također gravitiraju zbog posla? „Zanimljivo je da zapravo nikad nismo svjesno odabrali Como. Gledajući unatrag, čini se kao da su se zvijezde same posložile. Oboje smo došli u Italiju studirati slikarstvo u Firenci, ali život je za svakoga od nas imao drukčije planove“, govore mi dok kroz razgovor saznajem da je Draga, koja dolazi s Balkana, ovdje otkrila fascinantniji svijet svile i tekstila iz Coma. Aurel, koji je odrastao u Njemačkoj, svoj je umjetnički put nastavio između Firence, milanske Brere i naposljetku Coma. Negdje između tih gradova susreli su se i njihovi životi. Prvo je došla ljubav, zatim zajednička znatiželja, a iz njih

ječam se kad sam prvi put vidjela rad studija Draga & Aurel. Bio je to niski stolić naziva Bon Bon, izrađen od smole, u tri magnetski privlačne boje, i tako proziran da je izgledao kao gumeni bombon. Odmah sam pomislila koliko bi bilo zabavno imati ga kod kuće. I danas imam osjećaj da su njihovi komadi namještaja proizašli iz igre.

U Comu, između tradicije svile, zanatskog znanja i suvremenog kolekcionarskog dizajna, Draga Obradović i Aurel K. Basedow izgradili su vlastiti

se rodila energija koja je s vremenom prerasla u prepoznatljiv dizajnerski potpis. Milano im i danas donosi adrenalin, dok im Como pruža nešto sasvim drugo: „Prostor za razmišljanje, eksperimentiranje i slobodu da se, s vremena na vrijeme, u njemu predivno izgubimo.“

I dok mnogima ovaj dio Italije predstavlja kutak luksuza i mira u kojem i brojna slavna lica pronalaze trenutak tišine i odmora, Draga i Aurel istinski luksuz Coma vide u nečem sasvim drugom. „U roku od pola sata možemo posjetiti majstora koji već četiri desetljeća lijeva broncu, drugoga koji ručno stvara izvanredno tapecirani namještaj ili trećega koji miješa pigmente točno onako kako su se miješali generacijama prije.“ To je znanje koje polako nestaje, a upravo u njegovu očuvanju vide jednu od važnih uloga svog rada. „Osjećamo odgovornost da tu tradiciju održimo živom – ne kroz nostalgiju, nego kao nešto što se i dalje može razvijati. Naš rad ne oponaša Como; on upija njegovu atmosferu.“

Svjetlost, prozirnost, refleksije i slojevi tako postaju više od vizualnih obilježja njihova rada – oni postaju način razmišljanja. Kad ih pitam kako započinju dan u studiju, priznaju da im jutro nisu ništa organiziranija od samog prostora. „Svako jutro počinje s planom, no obično se već do deset sati taj plan potpuno raspadne“, smiju se i objašnjavaju mi kako to izgleda u praksi. „Aurel nestane u skladištu, Draga krene raditi s dizajnerima, a završi posvuda drugdje. Produkcija, boje, materijali, aparat za kavu, pa opet produkcija. U tom kreativnom kaosu postoji jedna rečenica koja se najčešće čuje: ‘Dođi ovamo... ovo moraš vidjeti.’“ Upravo tako kažu da dolaze na ideje, a isti se princip može primijeniti i na predmete koji ih okružuju.

Na pitanje kako odlučuju što ostaje u studiju, njihov je odgovor gotovo komično jednostavan: „Iskreno? Ne odlučujemo. Predmeti jednostavno odbijaju otići.“ Svaki prototip čuva uspomenu, svaki neuspjeli eksperiment čeka da postane dio sutrašnje kolekcije, a stvari ostaju jer s njima i dalje komuniciraju. „Vjerojatno nas tek jedna renovacija dijeli od toga da postanemo profesionalni kolekcionari predmeta koje nitko osim nas ne razumije.“

Možda upravo zato njihov rad tako prirodno „žmiri“ na odlučivanje o kategorijama. Draga i Aurel ne pokušavaju definirati pripada li pojedini komad umjetnosti, dizajnu ili obrtništvu. „Odavno smo se prestali opterećivati etiketiranjem.“ U svijetu umjetnosti ponekad misle da su preblizu dizajnu. U svijetu dizajna smatraju ih previše umjetničkim. Obrtnici ih, pak, povremeno smatraju potpuno ludima. „Sva tri mišljenja doživljavamo kao komplimente. Za nas komad počinje znatiželjom, a ne kategorijom“, kažu, vraćajući me mislima na moje prve asocijacije o njihovom radu.

Zanimljiva je multidisciplinarnost koja prožima svaki detalj u prostoru; dok razgovaramo, tamo gore u kutu zapažam i set bubnjeva. Miješanje kultura oduvijek im je bilo prirodno, baš kao i materijala i disciplina. Granice za njih ne postoje. „Između nas su Balkan, Njemačka i Italija. Slikarstvo. Dizajn tekstila. Glazba. Restauracija. Suvremena umjetnost. Kolekcionarski dizajn. Zapravo, bilo bi neobično da sve izgleda savršeno koherentno. Mi ne vidimo granice. Vidimo dijalog.“

KREATIVNA SIMBIOZA

Kao što i sami kažu za njih se posao i život preklapaju. „Davno smo prestali odvajati život od posla. Nakon više od tri desetljeća zajedno, iskreno, više ne znamo gdje jedno završava, a drugo počinje.“

U Comu su Draga Obradović i Aurel K. Basedow pronašli više od mjesta za život i rad. Između tradicije svile, starih zanata i suvremenog dizajna izgradili su prostor u kojem prošlost ne djeluje kao teret, već kao materijal za nešto sasvim novo

Njihovi predmeti stalno se kreću između umjetnosti, dizajna i obrta, bez potrebe da se konačno odrede. Upravo ta sloboda postala je jedan od najprepoznatljivijih elemenata njihova rada

QSH-24-64
44,5x29

QSH-24-63
38x28

MATERIJALI KAO POČETAK

Smola, staklo, metal, tekstil i pigment u njihovom radu nisu samo sredstva za oblikovanje predmeta. Oni često postaju početna točka procesa u kojem materijal diktira smjer, iznenađuje i otvara mogućnosti koje na početku nisu bile zamišljene

Kod Drage i Aurela kreativni proces nema jasno određeno radno vrijeme. Ideje nastaju između razgovora, glazbe, materijala i svakodnevnih rituala, dok njihov dom istovremeno postaje arhiva prototipova, laboratorij novih ideja i prostor u kojem dizajn nastaje spontano

ŠMINKA I KOŠA: MARTA CUPALOLI

U njihovu slučaju taj dijalog nije samo metafora. On se odvija između smole i stakla, tekstila i metala, starog zanatskog znanja i suvremenih formi, ali i između njih dvoje. Oboje su odrasli uz ljude koji „glasno govore, strastveno se svađaju, lako se smiju i rijetko išta rade polovično“. Dio te energije, kako kažu, neizbježno je pronašao put i u njihov rad.

Kad razvijaju novu kolekciju, ne kreću nužno od vizije konačnog proizvoda. Ponekad je početak materijal, ponekad boja, a ponekad neočekivana reakcija. „Obično počinje znatiželjom. Materijalom. Bojom. Neočekivanom reakcijom. Rijetko na samom početku znamo kamo će nas to točno odvesti, ali upravo to najviše volimo u cijelom procesu.“

Nakon više od tri desetljeća zajedničkog rada, takav je pristup moguć samo zato što su naučili vjerovati procesu – i jedno drugome. Pritom njihov kreativni dijalog nije uvijek romantičan, kako bi se možda moglo pretpostaviti za par koji toliko dugo stvara rame uz rame. „Ljudi zamišljaju da rad u paru mora biti nevjerojatno romantičan. Ponekad i jest, no puno češće u jedanaest sati navečer razgovaramo o pigmentima, debljini stakla ili recepturama za smolu. Tajna nije u tome da se uvijek slažemo.“ Na moje pitanje u čemu onda leži tajna odgovaraju kroz smijeh: „U tome da napravimo još jedan prototip prije nego što nastavimo s raspravom“. Nakon svih ovih godina iz tog su procesa izvukli jednostavnu lekciju: „Rad je obično pametniji od bilo koga od nas dvoje.“

U njihovu je studiju glazba ključan element. Želite li saznati tko u tom trenutku stvara za radnim stolom, dovoljno je osluhnuti prostor. „Glazba vam odmah govori tko je u prostoriji“, otkrivaju mi. James Brown, Parliament, jazz-funk ili složeni ritmovi bubnjeva znak su da u studiju radi Aurel. Prije nego što se posvetio dizajnu, bio je bubnjar i perkusionist, pa ritam i danas određuje način na koji promatra svijet. Čak i kad analizira skulpturu ili komad namještaja, on razmišlja u tempu.

Draga je, pak, njegova suprotnost. Kada dizajnira, treba joj tišina. Kad se pojavi nostalgija, sluša Ekatarinu Veliku, a kad želi ići dublje, tu su Leonard Cohen ili Nick Cave. No kad je dan napokon gotov, vrijeme je za slavlje uz The Prodigy ili The Chemical Brothers. „Dovoljno glasno da podsjeti susjede kako Balkan zapravo nikad nije tako daleko.“

Postoji još jedan ritual koji je preživio sve faze njihove karijere i možda najbolje opisuje način na koji razmišljaju. Kad nešto pođe po zlu, ne pokušavaju to odmah popraviti. „Stanemo. Gledamo. Čekamo“, kažu, jer ono što se u početku čini kao pogreška, često otvori posve novi smjer. „Vrlo se često ispostavi da je pogreška zanimljivija od izvorne ideje.“ Neki od njihovih najboljih komada nastali su upravo tako – iz neplaniranog, slučajnog i nesavršenog.

U svijetu dizajna koji sve više voli jasne kategorije, precizne procese i unaprijed definirane rezultate, Draga i Aurel ostavljaju prostor onome što se ne može potpuno kontrolirati. Materijalu da ih iznenadi. Grešci da postane ideja. Razgovoru da promijeni smjer. Prostoru da postane dom. „Volimo misliti da su nezgode jednostavno ideje koje stižu prerusene u nešto drugo.“ I možda je to najtočniji opis njihova rada: ne pokušavati unaprijed znati što će nešto postati, nego ostati dovoljno znatiželjan da to tek otkrijete. Polako sam ih već počela prepuštati pripremama za nadolazeće projekte i suradnje, koji su pritom vrlo zanimljivi i različiti, i odvest će ih na nekoliko strana svijeta. Svjetlosnu instalaciju postaviti će u sklopu festivala Homo Faber u Veneciji, posebna edicija lampe Soffio putovat će u Kairo na Art d’Egypte, a nekoliko komada kolekcionarskog dizajna nastalih u suradnji s milanskom galerijom Rossana Orlandi i pariškom galerijom BSL predstaviti će na sajmu Nomad Abu Dhabi. Upravo sam zato riječju „znatiželja“ odlučila sumirati naš razgovor.

FOR MORE
LANGUAGES

